

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การสร้างสรรค์สินค้าที่ระลึกเพื่อการท่องเที่ยวเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าซับลังกา เป็นการวิจัยประยุกต์ที่เน้นด้านการศึกษาทดลองและสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ใหม่ เพื่อเสนอแนวทางในการผลิตเป็นสินค้าที่ระลึกเพื่อการท่องเที่ยวของท้องถิ่น มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การวางแผนการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งสร้างสรรค์สินค้าที่ระลึกเพื่อการท่องเที่ยว โดยใช้รูปแบบหรือวัสดุจากท้องถิ่น เพื่อพัฒนาเป็นรูปแบบของสินค้าที่ระลึก ในการวางแผนการวิจัยประกอบด้วยสาระ ต่อไปนี้

1.1 แนวความคิดในการออกแบบสินค้าที่ระลึก มุ่งเน้นความงามและประโยชน์ใช้สอย มีความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น

1.2 เป็นการสร้างสรรค์ให้รูปแบบสินค้าที่ระลึกมีความเรียบง่าย แปลกใหม่ น่าสนใจ จำนวน 10 รูปแบบ

1.3 รูปแบบสินค้าที่ระลึกที่สร้างได้แนวคิดมาจากธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1.4 ในการออกแบบสินค้าที่ระลึก จะใช้วัสดุหรือเรื่องราวในท้องถิ่นมาสร้างสรรค์เป็นสินค้าที่ระลึกให้เกิดคุณค่า

1.5 มีกรรมวิธีในการผลิตง่ายโดยการใช้เทคนิคการผลิตและกระบวนการสร้างสรรค์ที่หลากหลาย

1.6 เป็นสินค้าที่ระลึกที่ชุมชนสามารถเรียนรู้ และผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ของท้องถิ่น เพื่อสร้างรายได้ให้กับชุมชนต่อไป

2. วิธีการดำเนินงาน

2.1 ศึกษาภูมิหลัง เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าซับลังกาเป็นป่าสงวนแห่งชาติที่สมบูรณ์มากแห่งหนึ่งของจังหวัดลพบุรี เป็นป่าต้นน้ำลำธารของลำสนธิไหลลงสู่แม่น้ำป่าสัก มีแหล่งน้ำและแหล่งอาหารของสัตว์ป่าอุดมสมบูรณ์ มีสัตว์ป่าอาศัยอยู่หลายชนิด มีธรรมชาติที่สวยงามน่าสนใจ ได้แก่ น้ำตกขนาดเล็กที่มีน้ำไหลตลอดทั้งปี จุดชมวิวที่มองเห็นทัศนียภาพได้กว้างไกล มีหน้าผาสูงชัน มีพันธุ์ไม้นานาชนิด และเขาจันทน์ผาซึ่งมีต้นจันทน์ผาอยู่มากมาย เป็นเสน่ห์ดึงดูดทำให้มีผู้มาศึกษาธรรมชาติและเที่ยวชมเป็นจำนวนมาก เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าซับลังกามีทรัพยากรที่น่าสนใจ ดังนี้

ภาพที่ 3.1 เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าซับลังกา ธรรมชาติที่มีความงาม

2.1.1 ป่าซับลังกา มีต้นไม้ขนาดใหญ่อยู่มากมายสร้างความชุ่มชื้นให้แก่ป่า แต่ก็มีธรรมชาติส่วนหนึ่งที่ล้มตาย บางส่วนถูกปล่อยให้ผุพังไปตามธรรมชาติในระบบนิเวศน์ หากนำบางส่วนมาพัฒนาปรับปรุงสร้างสรรค์ให้มีคุณค่าย่อมเกิดประโยชน์

ภาพที่ 3.2 ส่วนหนึ่งของต้นไม้ที่ล้มตายตามธรรมชาติ

2.1.2 ป่าซับล่างกามีสัตว์ป่าอาศัยอยู่หลายชนิด และมีเลียงผาซึ่งเป็นสัตว์ป่าสงวนอาศัยอยู่ด้วย สัตว์ส่วนหนึ่งมาจากโครงการปล่อยสัตว์ป่าคืนสู่ธรรมชาติ เช่น กวาง ละมั่ง เก้ง หมูป่า ไก่ฟ้า นกยูง และนกนานาชนิด เป็นต้น ภาพของสัตว์เหล่านี้จะนำมาเป็นแบบเพื่อสร้างสรรค์ให้เป็นสินค้าที่ระลึกได้

ภาพที่ 3.3 ภาพส่วนหนึ่งของสัตว์ป่าที่อยู่ในป่าซับล่างกา

2.1.3 เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าซับล่างกามีช้างอาศัยอยู่หลายตัว ตามโครงการคืนช้างสู่ธรรมชาติถวายเป็นพระราชกุศล เนื่องในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนมพรรษา 80 พรรษา ปัจจุบันช้างกลายเป็นสัตว์ที่ถูกกล่าวถึงมากเมื่อเข้าป่า ช้างจึงกลายเป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งของป่าซับล่างกา เหมาะที่จะนำมาเป็นจุดขายเพื่อการท่องเที่ยว

ภาพที่ 3.4 ช้าง สัตว์ตามโครงการคืนช้างสู่ธรรมชาติ

2.1.4 มูลช้างกลายเป็นสิ่งที่พบเห็นบ่อย และยังมีผลสร้างความตื่นเต็นให้นักท่องเที่ยวเมื่อเดินทางอยู่ในเขตป่า หากนำมาสร้างสรรค์ให้เหมาะสม สวยงาม แปลกใหม่ ย่อมสร้างและเพิ่มมูลค่าให้กับสิ่งที่ไม่มีความค่าได้

ภาพที่ 3.5 มูลช้าง พบเห็นได้ทั่วไปเมื่อเดินอยู่ในเขตป่าซับลังกา

2.2 ศึกษาวิถีชีวิตชุมชนเพื่อกำหนดรูปแบบ

2.2.1 ชุมชนที่อาศัยบริเวณใกล้เคียงป่าซับลังกา ได้นำซากไม้และเศษไม้ที่ผุสลายจากรอบนอกของป่า มาประดิษฐ์เป็นผลิตภัณฑ์เพื่อการจำหน่าย เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ตู้ เป็นต้น ซึ่งต้องใช้ไม้จำนวนมากต่อการผลิตเพียงหนึ่งชิ้น ถ้าหากนำวัสดุจำนวนนั้นมาสร้างสรรค์เป็นสินค้าที่ระลึกจะได้มูลค่ามากกว่าเดิม และไม้สับเปลี่ยนวัสดุจากธรรมชาติ

ภาพที่ 3.6 ซากไม้ผุสลายที่ชาวบ้านนำมาประดิษฐ์เป็นผลิตภัณฑ์

2.2.2 เศษไม้จำนวนมากที่เหลือจากการประดิษฐ์เป็นผลิตภัณฑ์ หรือเศษไม้ที่ผุพังที่ไม่สามารถใช้งานได้ถูกปล่อยทิ้งเป็นเศษขยะหรือเผาทำลายอย่างไม่มียุทธศาสตร์ หากนำมาสร้างให้เกิดประโยชน์อย่างมีคุณภาพ ย่อมเกิดมูลค่าขึ้นได้

ภาพที่ 3.7 เศษไม้ที่เหลือจากการประดิษฐ์เป็นผลิตภัณฑ์ของชาวบ้าน

2.2.3 ในการเปลี่ยนความคิดของชาวบ้านที่เคยชินกับอาชีพเดิมในการใช้วัสดุธรรมชาติอย่างฟุ่มเฟือย จะต้องหางานที่สวยงาม แปลกใหม่ ผลิตได้ง่าย และรายได้ดี ดังนั้น การเปลี่ยนความคิดที่เคยใช้ไม้อย่างไม่ประหยัด เป็นการนำเศษไม้มาสร้างสรรค์เป็นสินค้าที่ระลึกจึงเป็นตัวเลือกที่น่าสนใจ

ภาพที่ 3.8 เปรียบเทียบการใช้ไม้ของชาวบ้านแบบเดิมกับทางเลือกใหม่

2.3 ศึกษาวัสดุอุปกรณ์เพื่อการสร้างสรรค์

2.3.1 เศษไม้หรือวัสดุอื่นๆ จากธรรมชาติที่สด ชื่น หรือ ผุพังสลายง่าย ก่อนใช้ต้องนำมาอบแห้ง ด้วยอุณหภูมิ 80-100 องศา ใช้เวลาประมาณ 6 ชั่วโมง เพื่อให้วัสดุแห้งสนิทและเพื่อทำลายแมลงและเชื้อราที่อยู่ในเนื้อไม้ เมื่อทำเป็นผลิตภัณฑ์จะทำให้คงทนขึ้น

ภาพที่ 3.9 การอบแห้งวัสดุเพื่อเตรียมใช้ในการทำสินค้าที่ระลึก

2.3.2. การเลือกใช้กาวและสิ่งเชื่อมติด ที่เหมาะสมกับผิววัสดุ ความคงทน และประโยชน์ใช้สอย ย่อมทำให้ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพยิ่งขึ้น กาวที่เลือกใช้ในการทำงาน ได้แก่ กาวลาเท็กซ์ กาวแท่ง กาวผง กาวยาง กาวร้อน กาวสเปรย์ เป็นต้น ส่วนสิ่งเชื่อมติดที่ใช้ในการทำงาน ได้แก่ เรซิน (resin) ซึ่งสามารถใช้ยึดเกาะได้อย่างแน่นคงทน ใช้เชื่อมติดวัสดุธรรมชาติชนิดต่างๆ ได้ดี และยังสามารถใช้ในการหล่อแบบเพื่อสร้างให้เกิดรูปทรงใหม่ได้เป็นอย่างดี

ภาพที่ 3.10 กาวและสิ่งเชื่อมติดนานาชนิดที่ช่วยให้ผลงานมีคุณภาพ

2.3.3 การเลือกใช้สารเคลือบผิว หรือสีเคลือบผิว เพื่อความงาม คงทน ที่เหมาะสม กับผลิตภัณฑ์ สารเคลือบผิวที่เลือกใช้ในการทำงาน ได้แก่ แลคเกอร์ชนิดด้านชนิดต่างๆ ซึ่งจะทำให้ สีและผิวของวัสดุที่เคลือบเรียบร้อยไม่มันวาว ส่วนสีเคลือบผิวเลือกใช้ทั้งชนิดมันและชนิดด้าน

ภาพที่ 3.11 สารเคลือบผิวที่ใช้ในการทำงาน

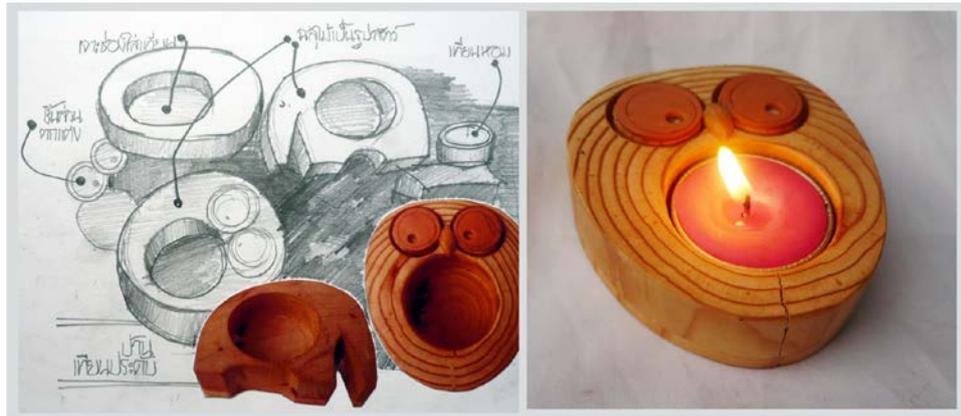
2.3.4 การเลือกใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับการทำงานแต่ละประเภท ย่อมทำให้งาน มีคุณภาพและเป็นการประหยัดเวลาและแรงงาน เครื่องมือบางชนิดต้องสร้างขึ้นมาโดยเฉพาะ เพื่อให้การใช้งานได้สะดวก

ภาพที่ 3.12 เครื่องมือที่ช่วยให้การทำงานมีคุณภาพและประหยัดเวลา

2.4 ชั้นดำเนินงาน

2.4.1 ผู้วิจัยได้ออกแบบ โดยคำนึงถึงความงาม ประโยชน์ใช้สอย โดยใช้วัสดุหรือเรื่องราวจากท้องถิ่น เริ่มต้นโดยนำแนวคิดที่ศึกษามาสร้างเป็นภาพร่าง พัฒนาแบบ ปรับปรุงแบบ เมื่อตรวจสอบจนพอใจแล้ว จึงได้ดำเนินการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์สินค้าที่ระลึกต่อไป

ภาพที่ 3.13 การนำแนวคิดที่ศึกษามาทำภาพร่างก่อนทำการสร้างผลงาน

2.4.2 ผู้วิจัยได้สร้างสรรค์สินค้าที่ระลึกจำนวน 10 รายการ จำแนกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ สินค้าที่ระลึกที่ใช้เรื่องราวจากท้องถิ่น และสินค้าที่ระลึกที่ใช้วัสดุจากท้องถิ่น

2.4.2.1 สินค้าที่ระลึกที่ใช้เรื่องราวจากท้องถิ่น ได้นำเอาลักษณะของป่าไม้ แก่ต้น ไม้ ลักษณะของสัตว์ป่าได้แก่ช้างและนก มาออกแบบสร้างเป็นผลิตภัณฑ์ จำนวน 4 รายการ ได้แก่ ที่วางนามบัตร ที่ใส่ของประดับ ที่วางเทียนหอม และ เข็มกลัดซับลึงกา

ภาพที่ 3.14 สินค้าที่ระลึกที่สร้างโดยใช้เรื่องราวจากท้องถิ่น

2.4.2.2 สินค้าที่ระลึกที่ใช้วัสดุจากท้องถิ่น เศษวัสดุ และเศษไม้ที่เหลือใช้จากการประดิษฐ์เป็นผลิตภัณฑ์ของชาวบ้าน ได้นำมาสร้างสรรค์เป็นสินค้าที่ระลึก จำนวน 6 รายการ ได้แก่ เศษไม้สร้างสรรค์ รูปลายไม้ ฐานแจกัน ที่วางอเนกประสงค์ เพื่อนกยูงแจ และสร้อยขยับลังกา

ภาพที่ 3.15 สินค้าที่ระลึกที่สร้างโดยใช้วัสดุจากท้องถิ่น

3. การสร้างแนวทางในการผลิตเป็นสินค้าที่ระลึกของท้องถิ่น

การปฏิบัติการสร้างสรรค์สินค้าที่ระลึกเพื่อการท่องเที่ยว จำนวน 10 รูปแบบ มีการสรุปผลการทำงาน ทำให้เห็นรูปแบบอันเป็นเอกลักษณ์ เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาและสร้างแนวทางในการผลิตเป็นสินค้าที่ระลึกที่หลากหลายรูปแบบ และเป็นที่ต้องการของชุมชน มีการนำสินค้าที่ระลึกไปจัดนิทรรศการ จัดฝึกอบรมเพื่อเผยแพร่และขยายโอกาสทางการตลาด ย่อมก่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และเศรษฐกิจของจังหวัดต่อไป